

РЕШЕНИЕ

№ 25

гр. гр.Мадан, 05.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – МАДАН в публично заседание на единадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Славка Кабасанова

при участието на секретаря Милка Ас. Митева
като разгледа докладваното от Славка Кабасанова Гражданско дело № 20235430100327 по описа за 2023 година

Производството е по реда чл.26 ал.1 предл. първо и трето ЗЗД.

Образувано е по постъпила искова молба от Ф. А. Б. срещу "Изи асет мениджмънт" АД и „Файненшъл България“ ЕООД, с която са предявени иски с правно основание чл.26, ал.1, предл.1 и 3 ЗЗД, вр. с чл.22 ЗПК вр. чл.11, ал.1, т.10 и т.11 ЗПК и чл.143, ал.1 ЗЗП вр. чл.24 ЗПК. Иск се да бъде прогласена нищожността на договор за паричен заем № **Г, сключен от ищцата с първия ответник „Изи Асет Мениджмънт“ АД, а също и на акцесорния договор за предоставяне на гаранция № **Г, сключен от ищцата с втория ответник „Файненшъл България“ ЕООД.

В исковата молба се развиват доводи, че с договорения фиксиран годишен лихвен процент в размер на 40% се нарушават добрите нрави и се внася неравноправие между правата и задълженията на потребителя и доставчика на финансова услуга в разрез с изискванията на добросъвестността и в ущърб на кредитополучателя, поради което е налице нищожност на уговореното възнаграждение. Ищецът намира за противоречаща на добрите нрави уговорка, предвиждаща възнаградителна лихва, надвишаваща трикратния размер на законната лихва, а за обезпечени кредити - двукратния размер на законната лихва. Развива довод, че при необезпечени заеми възнаградителната лихва следва да не надхвърля повече от три пъти законната лихва. В настоящият случай намира, че договорената между страните лихва в размер на 40 % годишно надхвърля повече от три пъти законната, което представлява нарушение на добрите нрави, като критерий за норми на поведение, установени в обществото.

Ищецът сочи, че договорът за потребителски кредит нормативно е уреден като

възмезден /арг. от чл.11, ал. 1, т. 9 ЗПК/, поради което нищожността на клаузата за договорна лихва /респ. на клаузата за ГПР/, която е съществен елемент на договорното съдържание има за юридическа последица изначална недействителност на кредитната сделка.

Твърди, че не са спазени и императивните изисквания на чл. 11, ал. 1, т.11 ЗПК в договора да е разписан действителния размер на годишния процент на разходите. Намира, че действително приложения в кредитното правоотношение ГПР е различен от посочения в договора, че кредиторът вписвайки в контракта ГПР от 49,03 % е заблудил потребителя, като използваната заблуждаваща търговска практика е довела до неравноправност на уговорката за ГПР и оттук до нищожност на клаузата за ГПР с произтичащите правни последици по чл. 22 ЗПК - нищожност на кредитната сделка, поради липса на задължителен реквизит от съдържанието на договора за потребителски кредит по чл. 11, ал.1, т. 10 от ЗПК.

Ф. А. Б. твърди, че уговореното възнаграждение за фирмата - гарант е разход по кредита, който следва да бъде включен при изчисляването на годишния процент на разходите - индикатор за общото оскъпяване на кредита - чл. 19, ал. 1 и 2 ЗПК. Ищецът сочи, че в нарушение на императивните изисквания на чл.19, ал.1 и 2 ЗПК, кредиторът не е включил в договорения ГПР от 49,03 % разходите, които следва да извърши ищцата за заплащане на възнаграждение на фирмата - гарант. Поради невключването на възнаграждението в посоченият в потребителския договор размер на ГПР счита, че последният не съответства на действително прилагания от кредитора в кредитното правоотношение.

Сочи, че посочването в кредитния договор на размер на ГПР, който не е реално прилагания в отношенията между страните представлява „заблуждаваща търговска практика" по смисъла на чл. 68 д, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от Закона за защита на потребителите. Счита, че посочения в стандартния европейски формуляр и в договора размер на ГПР от 49,03 % съставлява невярна информация, която е заблудила потребителката относно действителния размер на разходите, които тя ще следва да направи по време на действие на договора. Излага, че с това кредиторът недобросъвестно е увредил потребителя, който е сключил кредитната сделка при планирани разходи в размер на 49,03 % ГПР. Твърди, че не ѝ било разяснено по ясен и разбираем начин и при спазване на изискванията на чл. 5 от ЗПК преди сключване на договора какъв е размера на всички разходи, който следва да заплати, нито тази информация произтича по прозрачен за него начин от условията на договора и поради незапознаването му с основните характеристики на услугата, не е могъл да разбере икономическите последици на поетото от него задължение относно обхвата на всички разходи, които следва да понесе във връзка с получения заеман ресурс.

В исковата молба се излага, че кредиторът не е изпълнил задължението си по чл. 5 от ЗПК, тъй като заблуждаващо е предоставил на кредитоискателя стандартен европейски формуляр за кредит в размер на 9000 лв. с посочен лихвен процент от 40 % и ГПР 49,03 %, с общ размер на всички плащания 13789,17лв. Поради това, че кредиторът не е представил вярна информация, като потребител е бил лишен от възможността да вземе информирано

решение, съобразено с неговите финансови нужди и възможности дали да сключи кредитната сделка.

На собствено основание намира за нищожен и сключения договор за предоставяне на гаранция от **г. и счита, че уговорката за заплащане на възнаграждение за гарант не е породила правни последици, поради следните съображения: намира, че поставянето на изискването за заплащане на възнаграждение за осигуряване на лично обезпечение противоречи на целта на Директива 2008/48, транспонирана в ЗПК. От член 8, параграф 1 от Директива 2008/48 в светлината на съображение 28 според ищеца става ясно, че преди сключването на договор за кредит кредиторът е длъжен да направи оценка на кредитоспособността на потребителя, като при необходимост това задължение може да включва да се направи справка в съответната база данни. Намира, че задължението за предварителна оценка на платежоспособността на длъжника преди отпускане на кредита произтича и от разпоредбата на чл.16 от Закона за потребителския кредит. Преддоговорното задължение на кредитора да направи оценка на кредитоспособността на кредитополучателя според ищеца има за цел да предпази потребителите от свръхзадлъжнялост и неплатежоспособност и допринася за постигането на целта на Директива 2008/48, която е да се осигури високо, адекватно и равностойно ниво на защита на интересите им / съображения 8, 9, 23, 24, 43, 45 от Директивата/. На практика такава клауза прехвърля риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и води до допълнително увеличаване на размера на задълженията.

Ищецът сочи, че доколкото договора за поръчителство е с акцесорен характер, той може да съществува валидно единствено при условие, че съществува действителен главен дълг. По съображенията, изложени по-горе намира кредитната сделка е нищожна, че не е породила правно действие и сключения договор за учредяване на поръчителско правоотношение.

От ответника "Изи асет мениджмънт" АД е постъпил отговор на исковата молба по реда на чл.131 ГПК, с който иска се оспорва, като неоснователен. Соци се, че процесният договор за паричен заем е действителен, тъй като клаузите на договора са в пълно съответствие с изискванията на чл.10 ал.1, чл.11 ал.1 т.7 - 12 и 20 и ал.2 от Закона за потребителския кредит. Договорът за потребителски кредит е в съответствие с изискванията на чл.11 ал.1 т.9 от Закона за потребителския кредит.

Ответникът "Изи асет мениджмънт" АД твърди, че лихвеният процент по процесния договор е фиксиран и е ясно посочен в чл.2 т.6 от договора. Условието за прилагането на лихвения процент също са записани в договора. Съгласно чл.2, т. 6.1 „Лихвеният процент е валиден за целия срок на договора, фиксиран и не подлежи на промяна. Всяка една погасителна вноска съдържа главница и лихва. С всяка вноска се погасява част от главницата и начислената възнаградителна лихва върху остатъчната съобразно погасителния план главница за съответния период в зависимост от периодичността на вноските.“. Ответникът "Изи асет мениджмънт" АД сочи, че договорът за

потребителски кредит е в съответствие с изискванията на чл.11, ал.1 т.10 от Закона за потребителския кредит. Цитира чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, съгласно който договорът за потребителски кредит трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Счита, че тази информация е налична в договора за потребителски кредит. Посочва нормата на чл.11 т.10 ЗПК, която счита, че не предвижда в договора за потребителски кредит да бъдат нарочно изброени разходите, които формират ГПР, а да се посочат допусканията, използвани при изчисляване на ГПР. Излага, че думата „допускания“ в чл.11, ал. 1 т. 10 се използва в смисъл на предвиждания за бъдещето, а не в смисъл на разходи, част от ГПР. Тези допускания или предвиждания счита, че са изчерпателно изброени както в чл. 19 от Директива 2008/48 на Европейския Парламент и на Съвета относно договорите за потребителски кредити, така и в издадения в нейното изпълнение ЗПК и по точно в точка 3 от Приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 ЗПК. В настоящия случай ответникът сочи, че е приложимо единствено първото базово допускане по т. 3, буква „а“ на Приложение №1, а именно да се допусне, че договорът ще е валиден за срока, за който е бил сключен, и кредиторът и потребителят ще изпълняват своите задължения в съответствие с условията и сроковете по договора, което е посочено в чл. 2, т. 8 от договора. Според ответника второто базово допускане касае уговорени променливи лихвени проценти, а в процесния договор лихвеният процент е фиксиран и подобни допускания са неприложими. Допълнителните допускания също не са приложими, защото касаят хипотези на горепосочените видове потребителски кредити, какъвто настоящия не е. Според дружеството смисълът на закона е кредитополучателят да се запознае предварително с размера на сумата, която ще върне на банката под формата на ГПР, което изискване в случая е изпълнено. Чл. 11, т.10 ЗПК според него не изисква да се посочи в договора и математическия алгоритъм, по който се изчислява ГПР, защото изчислението се извършва само по определения в Приложение 1 (ЗПК) начин. В рамките на Европейския съюз, в това число и в България, сочи, че има нормативно предвидени две математически формули за изчислението на ГПР /т. 1 и т. 2 от Приложение № 1 към ЗПК/, които единствено може да се прилагат за изчислението на ГПР. Страните нито могат да прилагат друга математическа формула за изчислението на ГПР, нито са длъжни да възпроизвеждат в договорите си горните две формули.

В отговора се излага, че годишният процент на разходите по договора включва всички разходи по кредита в съответствие с чл. 19, ал. 1 ЗПК. Годишният процент на разходите включва всички разходи на кредитната институция по отпускане и управление на кредита. В годишния процент на разходите по процесния договор е включена само лихвата по кредита, тъй като това е единственият разход по кредита за кредитополучателят. Годишният процент на разходите по договора е изчислен съобразно изискванията на чл.19 ал.2 ГПК и неговият размер е в съответствие с изискванията на чл.19 ал.4 ЗПК. ГПР е изчислен по определения в Приложение 1 (ЗПК) начин. Разликата в стойностите на годишния лихвен процент и годишния процент на разходите се дължи на разликата в

естеството и начина, по който се определят и изчисляват ГПР и ГЛП. Лихвата е сума, която се заплаща при ползване на пари в заем и представлява процент от заемната сума. Годишният лихвен процент, съответно представлява частта от главницата, изразена в проценти на годишна база. § 1 „ т. 4 ДР ЗПК „Лихвен процент по кредита" е лихвеният процент, изразен като фиксиран или като променлив процент, който се прилага на годишна основа към сумата на усвоения кредит.“ Годишният процент на разходите, от друга страна, представлява коефициент с процентно изражение. Той е дефиниран в чл. 19, ал. 1 от ЗПК като израз на общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Според ответника, за да се определи размерът на ГПР се прилага определената в Приложение № 1 към ЗПК формула. Тази формула включва размер и брой на погасителни вноски, брой и размер на усвоявания по кредита, интервал между усвояване на кредита и съответната погасителна вноска и пр. За да бъде изчислен ГПР се вземат предвид множество параметри по договора за кредит, следователно няма как ГПР и годишният лихвен процент да са съотносими един към друг. Поради разликите в определянето и изчисляването на двата процента, съвсем нормално е и те да са различни при едни и същи изходни показатели. Това не означава, че в договора има скрити разходи, неясни за потребителя, нито пък че всички подлежащи на включване в ГПР разходи не са взети предвид при изчисляването му.

Ответникът "Изи асет мениджмънт" АД твърди, че възнаграждението по договора за поръчителство не е включено при изчисляване на ГПР, тъй като то не е част от общия разход по кредита за потребителя. Договорът за предоставяне на гаранция е отделно облигационно правоотношение, с различен правен субект, възникнало след сключване на договора за паричен заем. Възнаграждението на дружеството-гарант е насрещна престация срещу поетото задължение за обезпечаване на кредит. Същото е дължимо не към заемотателя, а за предоставена услуга от „Файненшъл България“ ЕООД, като е уговорено да възникне задължение по нея, само при неизпълнение от страна на заемотателя на задължението му да представи едно от другите две обезпечения по договора за заем. Поради което разходът по договора за поръчителство не се включва в общия разход по кредита и не се включва в годишния процент на разходите на същия кредит. Отговорът е валиден независимо кой е избрал поръчителя и дали поръчителят е свързан с първоначалния кредитор. Сключването на договор с дружеството-гарант не е задължително условие за получаване на кредита.

Ответникът "Изи асет мениджмънт" АД счита, че заемополучателят е можел да избира измежду три вида обезпечения, които да представи. Сочи, че е нямало как да прогнозира към момента на сключване на договора за паричен заем, кое обезпечение ще избере ищецът, поради което и няма как да предвиди какви разходи за заемотателя ще възникнат във връзка с тези обезпечения и какъв би бил техния размер, а и дори да е имало подобна информация, то тези разходи не са във връзка с отпускането на кредита, поради

което и не следва да бъдат включени в ГПР.

Ответникът "Изи асет мениджмънт" АД сочи, че „Заблуждаваща търговска практика“ е фактически състав. Ищецът, въвеждайки подобно твърдение, следва да докаже реализирането на предвидените в разпоредбата на чл. 68д 33П условия. В исковата молба липсват подобни аргументи. Нелоялните практики по раздел III от Закона за защита на потребителите не водят до нищожност на клаузи и на договори. Процесната клауза 4, предвиждаща представяне на обезпечение е действителна. Процесната клауза не противоречи или заобикаля законови разпоредби. Съгласно чл. 4 от договора за потребителски кредит, „Заемателят се задължава в срок до три дни, считано от датата на сключване на настоящия договор да представи на заемотателя едно от следните обезпечения: 1. Две физически лица - Поръчители (...) 2. Банкова гаранция с бенефициер - Заемотателя (...) 3. Одобreno от заемотателя дружество-гарант, което предоставя гаранционни сделки.“ Видно, както от съдържанието на чл. 4, така и от целия текст на приложения към исковата молба договор не съществува изискване за сключване на договор за поръчителство; не съществува изискване за сключване на договор за поръчителство с избрано от заемотателя дружество; не е предвидена дължимост на възнаграждение за поръчителство; представянето на обезпечение не е въздигнато в условие за отпускане на кредит. Ответникът намира, твърденията, че договорът за предоставяне на гаранция е сключен в противоречие на добрите нрави за неоснователни и поради това, че в българското действащо право, в отношенията между правните субекти действа принципът на свободно договаряне (чл. 9 от ЗЗД).

На основание чл. 131 от ГПК в законоустановения срок отговор на искова молба е постъпил и от „Файненшъл България“ ЕООД. Ответникът намира, че предявеният установителен иск е недопустим, поради липса на правен интерес от ищеца. Счита твърденията за недействителност на договора за предоставяне на гаранция за неоснователни. Твърди, че е дружество вписано като финансова институция в Регистъра на БНБ за финансовите институции по чл.3а ЗКИ с основен предмет на дейност: предоставяне на гаранционни сделки по занятие. Именно в това си качество - на търговец, счита, че следва да получава съответно възнаграждение по всяка сключена от него гаранционна сделка (поръчителство), с цел гарантиране изпълнението на всички парични задължения на потребителя, възникнали съгласно договора за паричен заем. С оглед на изложеното счита, че следва да се преценяват приложимите към това правоотношение законови разпоредби, а именно тези на Търговския закон. Намира, че насрещната страна, имайки интерес да изпълни точно задълженията си по договора за паричен заем, сключен с “Изи Асет Мениджмънт” АД, с което да избегне неблагоприятни последици (търсене на обезщетение за неизпълнение на задълженията по чл. 4 от Договора за паричен заем или разваляне на договора поради неизпълнението) е потърсила услугите му да издаде гаранция за плащане за изпълнение на задълженията му по Договор за паричен заем. Именно изпълнението на договорното задължение на заемателя за обезпечаване на вземанията по Договора за паричен заем е породило сключването на Договора за предоставяне на гаранция, а

Дружеството е сключило Договора поради възможността да получи възнаграждение за предоставената услуга. С оглед на това ответникът счита за неоснователно твърдението, че договорът между него и ищцата е бил лишен от правно основание.

„Файненшъл България“ ЕООД сочи, че годишният процент на разходите по договора е изчислен съобразно изискванията на чл. 19, ал. 2 ГПК, и неговият размер е в съответствие с изискванията на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Счита, че с чл. 19, ал. 1 законодателят е определил какво следва да се разбира под термина „годишен процент на разходите“. В годишния процент на разходите по процесния договор е включена само лихвата по кредита, тъй като това е единственият разход по кредита за кредитополучателят. Разликата в стойностите на годишния лихвен процент и годишния процент на разходите се дължи на разликата в естеството и начина, по който се определят и изчисляват ГПР и ГЛП. Счита, че лихвата е сума, която се заплаща при ползване на пари в заем и представлява процент от заемната сума. Годишният лихвен процент, съответно, представлява частта от главницата, изразена в проценти на годишна база. Цитира § 1 т. 4 ДР ЗПК „Лихвен процент по кредита“, а именно, че лихвеният процент е изразен като фиксиран или като променлив процент, който се прѝига на годишна основа към сумата на усвоения кредит. Според ответника годишният процент на разходите представлява коефициент с процентно изражение. Той е дефиниран в чл. 19, ал. 1 от ЗПК като израз на общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

Ответникът излага съображения, че за да се определи размерът на ГПР се прилага определената в Приложение № 1 към ЗПК формула. Тази формула включва размер и брой на погасителни вноски, брой и размер на усвоявания по кредита, интервал между усвояване на кредита и съответната погасителна вноска и пр. За да бъде изчислен ГПР се вземат предвид множество параметри по договора за кредит, следователно няма как ГПР и годишният лихвен процент да са съотносими един към друг. Поради разликите в определянето и изчисляването на двата процента, съвсем нормално е и те да са различни при едни и същи изходни показатели. Това не означава, че в договора има скрити разходи, неясни за потребителя, нито пък че всички подлежащи на включване в ГПР разходи не са взети предвид при изчисляването му.

Твърдението, че договорът за предоставяне на гаранция е сключен в противоречие на добрите нрави намира за неоснователни и поради това, че в българското действащо право, в отношенията между правните субекти действа принципът на свободно договаряне (чл. 9 от ЗЗД). Съгласно този принцип всеки е свободен да встъпва в правни и договорни връзки, ако желае, с когото желае и след като сам определя и се съгласява със съдържанието на създаденото по негова воля правоотношение. Тези три възможности, включени в понятието свободно договаряне, трябва да бъдат обезпечени от правния ред, тъй като те съставляват кръга на т. нар. волева автономия, която се предоставя на индивида за свободна инициатива. Добрите нрави са критерии за норми за поведение, които се установяват в

обществото, поради това, че значителна част от хората според вътрешното си убеждение ги приемат и се съобразяват с тях. Добрите нрави са критерии там, където обществените отношения не са уредени с императивни правни норми. Сочи, че понятието „добри нрави“, по смисъла на чл.26, ал.1, пр.3 ЗЗД е обща правна категория, приложима към конкретни граждански и търговски правоотношения, изведена от юридическите факти, обуславящи тези правоотношения. Преценката за нищожност поради накърняване на добрите нрави се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора. В тази връзка, позовавайки се на противоречие с добрите нрави счита, че ищецът следва да докаже в какво точно се изразява противоречието в процесния случай и да наведе твърдения и доказателства за нарушаването на определен морален принцип. Сочи, че в исковата молба липсва обосновка в тази насока, която прави претенциите за нищожност голословни и недоказани.

Не счита, че престациите са явно нееквивалентни, тъй като с договора за предоставяне на гаранция е поел задължение, което изпълнява съгласно поетия ангажимент. Сочи, че задължавайки се да отговаря солидарно с цялото си имущество за задълженията на заемателя (и то за размерна дълга, който е много над уговореното възнаграждение по договора), не получава нещо в повече, от това което предоставя, а дори напротив. Длъжникът, срещу възнаграждение в неголям размер, получава сигурност, че ако не изпълни в срок задълженията към заемателя, последният ще ангажира отговорността на Гаранта. От своя страна гаранцията се простира върху всички последици от неизпълнението на главното задължение, включително и разносните по събиране на вземането, с оглед на което престациите може да бъдат разглеждани като нееквивалентни. Но не в полза на ищцовата страна, а в полза на гаранта, чиято отговорност може да бъде ангажирана в размер, надвишаващ с много полученото възнаграждение. Сочи, че дължимото му се възнаграждение по договор за предоставяне на гаранция е определено след извършена преценка на риска. Ако насрещната страна го е считала за несправедливо висок, то тя изобщо не би сключила договора.

Ответникът излага, че заемотателят не е поставил изискване към заемателят да обезпечи вземането по договора единствено чрез сключване на договор с дружество-гарант, каквито твърдения са наведени в исковата молба. Дори напротив, действайки добросъвестно и отчитайки индивидуалните предпочитания и възможности на всеки заемател, заемотателят му е предоставил възможност да избере един от три възможни начина за обезпечаване на договора, а ако прецени да не изпълни задълженията си, отговорността на заемателя би била реализирана по общия ред. Сочи, че договора за предоставяне на гаранция е сключен само и единствено поради възлагането от ищцовата страна и то само при условие, че ще получи уговореното възнаграждение. Дружеството, изпълнявайки гаранционни сделки по занятие, няма интерес да сключва безвъзмездни сделки. Поради това ответникът не е съгласен, че договорът за поръчителство е изначално лишен от основание, тъй като по силата на сключеното правоотношение, в полза на потребителя не се предоставя услуга.

По отношение на твърдението за нищожност на договора за предоставяне на

гаранция на основание чл. 143, ал.2, т.19 ЗЗП като сключен при неспазване на нормите на чл.19, ал.4 ЗПК във връзка с чл.22 ЗПК, ответникът излага следното: искането на ищеца за обявяване на нищожност на договора за предоставяне на гаранция на основание чл.143. ал.2. т.19 ЗЗП във връзка с неспазване на чл.11 и чл.19, ал.4 ЗПК е напълно неотносимо към процесния договор, поради факта, че разпоредбата на чл.11 ЗПК и последиците от неприлагането ѝ са относими единствено и само за договори за потребителски кредит, какъвто процесният договор категорично не е. В чл. 1-4 от Закона за потребителския кредит ясно са посочени за кои лица се прилага цитираният закон и по отношение на какви договори за кредит. В тази връзка следва още веднъж да се уточни, че договорът за предоставяне на гаранция не се регулира от ЗПК, а от ТЗ и в тази връзка всякакви твърдения за нищожност на основание ЗПК са напълно ирелевантни и надвишаването на законовия размер на годишния процент на разходите не води до недействителност на договора.

В с.з. ищцата, редовно призована, не се явява и не изпраща представител. От пълномощника ѝ адв.Елена Иванова е постъпило писмено становище.

Ответниците, редовно призовани, не изпращат представители в с.з.

Съдът, като съобрази изложените твърдения и възражения и след преценка на събраните по делото доказателства поотделно и в съвкупност, прие за установено следното от фактическа и правна страна:

На **г. е сключен договор за паричен заем № **, по който „Изи Асет Мениджмънт“ АД в качеството си на заемодател, предоставил на Ф. Б.-заемател, сума в размер на 9 000 лв., която е следвало да бъде издължена на 27 месечни погасителни вноски от по 510,71 лв., всяка от които на дата, посочена в чл.2 т.5 от договора. В чл.2 от договора е посочено, че с подписване на договора, заемодателят удостоверява, че е получил заемната сума. Уговорен е фиксиран годишен лихвен процент в размер на 40 % и ГПР от 49,03 %. Общата сума, дължима от заемателя е 13 789,17 лв.

В чл. 4, ал. 1 от договора е предвидено задължение на заемателя в срок от три дни от сключването му да предостави на заемодателя едно от следните обезпечения: 1./ Две физически лица-поръчители, всяко от които да отговаря на следните изисквания-да представи служебна бележка от работодател за размер на трудово възнаграждение; нетния размер на осигурителния му доход да е в размер над 1000 лв.; да работи по безсрочен трудов договор; да не е заемател или поръчител по друг договор за паричен заем, сключен с настоящия заемател по договора; да няма неплатени осигуровки за последните две години; да няма задължения към други банкови и финансови институции и ако има кредитната му история в ЦКР към БНБ една година назад да е със статус не по-лош от 401 "Редовен", като поръчителят подписва договор за поръчителство; или 2. /Банкова гаранция с бенефициер-заемодател за сумата равна на общия размер на всички плащания по договора , със срок на валидност 30 дни след крайния срок на плащане на задълженията по настоящия договор; или 3. Одобрено от заемодателя дружество-гарант, което предоставя гаранционни сделки.

Ищцата е сключила на същата дата договор за предоставяне на гаранция № ** с „Файненшъл България“ ЕООД/гарант/, с което е избрала третия предложен ѝ в договора за

кредит вариант за обезпечение на задълженията си. В чл.1 от договора за гаранция е посочено, че Ф.Б. възлага, а гарантът се задължава да издаде гаранция за изпълнение на парични задължения в полза на "Изи асет мениджмънт" АД с наредител заемателя с цел гарантиране на изпълнението на всички задължения на Ф.Б. по договора за паричен заем. За това ищцата дължи възнаграждение на гаранта в размер на 3193,83лв., платимо разсрочено на вноски, всяка от които в размер на 118,29 лв. и дължими на дататите, на които се дължат погасителните вноски по договора за заем. Уговорено е Ф.Б. да заплаща възнаграждението по начина установен в договора за заем.

За сключения между "Изи асет мениджмънт" АД и Ф.Б. договор за кредит важат нормите на Закона за потребителския кредит, в който е посочено какво следва да е съдържанието на договора за кредит. Липсата на изрично посочените в чл. 22 във вр. с 10, ал. 1 и чл. 11 ЗПК реквизити на договора за кредит водят до недействителност на същия. Съгласно чл. 143 ЗЗП неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя.

Договорът за паричен заем не отговаря на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, съгласно който договорът за потребителски кредит задължителна следва да съдържа „годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин“. Годишният процент на разходите следва да включва всички разходи на кредитната институция по отпускане и управление на кредита, както и възнаградителната лихва и се изчислява по специална формула. Спазването на това изискване дава информация на потребителя как е образуван размерът на ГПР, респ. цялата дължима сума по договора. Съобразно разпоредбата на чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи /лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Следователно в посочената величина, представляваща обобщен израз на всичко дължимо по кредита, следва по ясен и разбираем за потребителя начин да бъдат включени всички разходи, които заемодателят ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение, включително и разходите, които ще бъдат направени във връзка с обезпечението на кредита. В случая в договора за кредит липсва яснота досежно тези обстоятелства. При липсата на данни за наличие на други разходи по кредита, освен лихва от 40%, не става ясно как е формиран ГПР от 49,03 %. Това се равнява на липса на посочен ГПР.

И без специални знания е видно, че ако в ГПР беше включено и възнаграждението за гаранта, то размерът му неминуемо би надхвърлил максимално определения праг на ГПР от 50% - посочен в договора ГПР от 49,03%. Уговорка за подобни възнаграждения за

получен потребителски кредит противоречи не само на чл. 19, ал. 4 вр. ал. 5 ЗПК, чл. 22 ЗПК вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК и чл. 146, ал. 1 ЗЗП вр. чл. 143, ал. 1 ЗЗП вр. чл. 24 ЗПК, но и на Директива 2008/48/ЕО и Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори. В този смисъл съдът намира за основателен иска за нищожност на договора за паричен заем поради противоречието му с горепосочените императивни правни норми.

По идентични на посочените по-горе съображения съдът намира и за нищожен договора за предоставяне на гаранция от 16.12.2021 г. на основание чл. 26, ал.1, предл.трето ЗЗД, тъй като единствената му цел облагодетелстване на свързани помежду си търговски дружества, за сметка на икономически по-слабата страна в лицето на потребителя физическо лице, домогващ да получи потребителски кредит. От справка в търговския регистър по партидата на ответника „Файненшъл България“ ЕООД се установява, че едноличен собственик на капитала му е първият ответник „Изи Асет Мениджмънт“ АД. Този договор противоречи на добрите нрави съгласно чл. 26, ал. 1, предл. 3 ЗЗД, тъй като уговорката на възнаграждение в размер на повече от 30% от размера на кредита води до абсолютно неоснователно обогатяване на едно лице за сметка на икономически по-слабо друго. Затова съдът намира, че и договора за поръчителство е нищожен на основание чл. 26, ал. 1, предл.трето ЗЗД във вр. чл. 19, ал. 4 вр. ал. 5 ЗПК.

С оглед изхода на спора на ищеца на основание чл.78, ал.1 ГПК следва да се присъдят разноски. Ф.Б. е представлявана от пълномощник в процеса адв.Елена Иванова, на която не е заплатила хонорар. Иска се определяне на адвокатско възнаграждение на основание чл.38 ал.2 от Закона за адвокатурата. По делото в представения договор за правна защита и съдействие на ищцата е посочено, че се представлява безплатно от Еднолично адвокатско дружество Е. И.на осн. чл.38, ал.1, т.2 ЗА.

Съдът следва да определи размер на адвокатското възнаграждение по всеки от исковите. С оглед цената на първия иск следва да бъде изчислено съгласно нормата на чл.7, ал.2, т.3 от Наредба № 1/ 09.07.2004 г. /при интерес от 10 000 до 25 000 лв. - 1300 лв. плюс 9 % за горницата над 10 000 лв./, следователно то възлиза на 1641,00 лв. Посочената сума следва да се присъди в полза на Адвокатското дружество. От представеното по делото удостоверение за регистрация по ЗДДС, се установява, че то е регистрирано по ЗДДС. Ето защо върху адвокатското възнаграждение се дължи ДДС, на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата във вр. с пар. 2а от ДР на Наредба № 1 за МПРАВ и чл. 66 ЗДДС, общо сумата от 1969,20лв. с ДДС. С оглед цената на втория иск адвокатското възнаграждение следва да бъде изчислено съгласно нормата на чл.7, ал.2, т.2 от Наредба № 1/ 09.07.2004 г. /при интерес от 1000 до 10 000 лв. - 400 лв. плюс 10 % за горницата над 1000 лв../, следователно то възлиза на 649 лв, или 779лв. с ДДС.

Доколкото съдът освободи ищцата от заплащане на ДТ за образуване на делото, на осн.чл.78 ал.6 ГПК ответникът „Изи Асет Мениджмънт" АД следва да бъде осъден да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на РС Мадан, сумата 551,57лв., а ответникът „Файненшъл България" ЕООД- сумата 139,63лв.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА за нищожен договор за паричен заем № **г, сключен между Ф. А. Б. и „Изи Асет Мениджмънт“ АД, по предявен иск с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. първо от ЗЗД от Ф. А. Б. ЕГН *****, с адрес: с.Б., общ.М., срещу "Изи асет мениджмънт" АД ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр.С., , представлявано от управителя С К К.

ПРОГЛАСЯВА за нищожен договор за предоставяне на гаранция №**г, сключен между Ф. А. Б. и „Файненшъл България“ ЕООД по предявен иск с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. трето от ЗЗД от Ф. А. Б. ЕГН *****, с адрес: с.Б., общ.М., срещу „Файненшъл България“ ЕООД ЕООД ЕИК **, със седалище и адрес на управление: гр. С., , представлявано от управителя П. Б. Д.

ОСЪЖДА "Изи асет мениджмънт" АД да заплати на Еднолично адвокатско дружество Е. И. БУЛСТАТ ** с адрес: гр.П., ул.Б., сумата от 1969,20лв. с ДДС – адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на Ф. А. Б. по делото на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

ОСЪЖДА „Файненшъл България“ ЕООД да заплати на Еднолично адвокатско дружество Е. И. БУЛСТАТ ** с адрес: гр.П., сумата от 779 лв. с ДДС – адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на Ф. А. Б. по делото на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

ОСЪЖДА "Изи асет мениджмънт" АД да заплати на осн.чл.78 ал.6 ГПК в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на РС Мадан сумата 551,57лв, представляваща държавна такса по делото.

ОСЪЖДА „Файненшъл България“ ЕООД да заплати на осн.чл.78 ал.6 ГПК в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на РС Мадан сумата 139,63лв, представляваща държавна такса по делото.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Окръжен съд Смолян.

Съдия при Районен съд – Мадан: _____